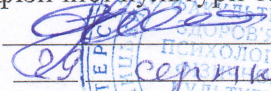

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту

 Євген ПАВЛЮК
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вікова та педагогічна психологія

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність – С4 Психологія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Психологія

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.02

Мова навчання – українська

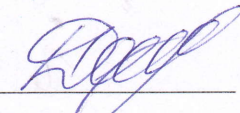
Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

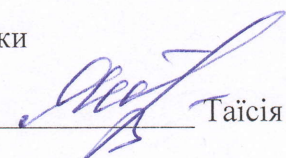
Кафедра – психології та педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт *	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС.			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	2	5	150	66	32		34		84			+	
З	1	2	5	150	14	8		6		136			+	

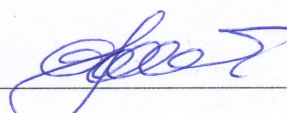
Робоча програма складена на основі Освітньо-професійної програми за спеціальністю С4 Психологія

Робочу програму склала канд. психол. наук, доцент НАТАЛІЯ БЕРЕГОВА

Схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від 28 серпня 2025 р. № 1 Зав. кафедри Таїсія КОМАР

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради ФЗПФКС Євген ПАВЛЮК

Хмельницький 2025

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Вікова та педагогічна психологія» є складовою обов'язкової частини дисциплін фахової підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю С4 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Пререквізити – ОЗП.01 Загальна психологія, ОЗП.02 Історія психології, ОФП.01 Вступ до фаху.

Постреквізити – ОФП.05 Психологія особистості, ОФП.06 Психодіагностика з основами математичної статистики, ОФП.07 Психодіагностика з основами математичної статистики (курсова робота), ОФП.24 Психодіагностична практика, ОФП.27 Кваліфікаційна робота, АІ Атестаційний іспит.

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ФК01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ФК02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. ФК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання);

програмних результатів навчання: ПРН01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПРН05. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПРН09. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Мета дисципліни. Ознайомлення здобувачів з особливостями розвитку індивіда в онтогенезі, співвідношенням між поняттями розвитку та віку, з основними теоріями розвитку психіки в онтогенезі, з особливостями дитячого розвитку на кожному віковому етапі, психологічними аспектами навчання, виховання та педагогічною діяльністю педагога.

Предмет дисципліни. Обсяг теоретичних та практико-орієнтованих знань, умінь і навичок здобувачів з проблем навчання, виховання, освіти та розвитку особистості майбутнього фахівця.

Завдання дисципліни. Сформувати базовий понятійний апарат курсу, оволодіти основні принципи та концепції вікової та педагогічної психології; сформувати навички використання отриманих знань в майбутній професійній діяльності навчити аналізувати специфіку психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу, підходи до періодизації психічного розвитку особистості; розкрити зміст психологічних механізмів навчального і виховного впливу на особистість; ознайомити з прийомами та методами виховання гармонійної особистості в умовах сучасного освітнього процесу; сформувати психологічні знання щодо суб'єктів навчально-виховного процесу, особливостей їх взаємодії в умовах навчально-виховної діяльності.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: аналізувати та інтерпретувати психічні явища, розпізнавати психологічні проблеми й визначати ефективні шляхи їх подолання; розуміти закономірності розвитку та функціонування психіки у зв'язку з виконанням професійних завдань; добирати й застосовувати валідні та надійні психодіагностичні методики (тести, опитувальники, проективні техніки тощо) для проведення психологічних досліджень і надання психологічної допомоги; розробляти власні підходи до вирішення психологічних задач у професійній діяльності, приймати обґрунтовані рішення щодо шляхів їх розв'язання, зокрема під час організації заходів раннього втручання; виявляти відповідальність за власний професійний розвиток, постійне навчання та самовдосконалення.

3. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ.	СРС	лекції	практ.	СРС
Тема 1. Предмет, завдання і методи вікової психології.	2	2	4	2	2	10
Тема 2. Теоретичні концепції вікової психології.	2	2	8			10
Тема 3. Рушійні сили і умови психічного розвитку дитини	2	2	8			10
Тема 4. Пренатальний розвиток особистості	2	2	6	4	2	10
Тема 5. Психологічні особливості періоду новонародженості та немовлячого віку	4	4	4			10
Тема 6. Психологічні особливості розвитку дітей раннього та дошкільного віку	4	4	4			10
Тема 7. Психологічні особливості молодшого шкільного віку	2	2	8			10
Тема 8. Психологічні особливості підліткового віку	4	4	8			12
Тема 9. Психологічні особливості юнацького віку	2	2	8			12
Тема 10. Педагогічна психологія як психологічна дисципліна	2	2	8	2	2	10
Тема 11. Психологія навчання	2	2	4			10
Тема 12. Психологія виховання	2	2	6			12
Тема 13. Психологія професійної діяльності педагога	2	4	8			10
Разом за 2 семестр:	32	34	84	8	6	136

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Зміст лекційного курсу для здобувачів денної форми навчання

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Другий семестр</i>		
1	<i>Предмет, завдання і методи вікової психології.</i> Становлення вікової психології як науки. Предмет та завдання вікової психології. Історичний аналіз поняття "дитинство". Методи дослідження у віковій психології. <i>Література:</i> [1] с. 5-31; [3] с. 3-29; [4] с. 10-15; [5] с. 7-14	2
2	<i>Теоретичні концепції вікової психології</i> Історичні джерела концепцій дитячого розвитку. Біогенетичні підходи до вивчення психічного розвитку. Соціогенетичні підходи до вивчення психічного розвитку <i>Література:</i> [1] с. 35-115; [3] с. 30-74; [4] с. 45-53; [5] с. 40-55	2
3	<i>Рушійні сили і умови психічного розвитку в онтогенезі</i> Культурно-історична концепція Л. С. Виготського. Проблема навчання і розвитку. Періодизація психічного розвитку в онтогенезі за Д. Б. Ельконіним <i>Література:</i> [1] с. 115-299; [3] с. 74-92; [4] с. 55-73	2
4	<i>Пренатальний розвиток особистості</i> Особливості пренатального розвитку плоду. Теорія рухової активності (О. Аршавський). Кризові періоди пренатального розвитку. <i>Література:</i> [4] с. 74-86; [5] с. 55-69	2
5	<i>Психологічні особливості новонародженості</i> Своєрідність соціальної ситуації розвитку. Характеристика провідної діяльності. Головні новоутворення. <i>Література:</i> [1] с. 300-345; [3] с. 93-121; [4] с. 87-132; [5] с. 69-137	2
6	<i>Психологічні особливості немовлячого віку.</i> Своєрідність соціальної ситуації розвитку. Характеристика провідної діяльності. Головні новоутворення. <i>Література:</i> [1] с. 320-345; [3] с. 110-121; [4] с. 105-132; [5] с. 109-137	2

7	<i>Психологічні особливості розвитку дітей раннього віку</i> Особливості соціальної ситуації розвитку. Провідна діяльність. Центральне новоутворення. <i>Література:</i> [1] с. 345-469; [3] с. 121-156; [4] с. 133-183; [5] с. 138-223	2
8	<i>Психологічні особливості розвитку дітей дошкільного віку</i> Особливості соціальної ситуації розвитку. Провідна діяльність дошкільника. Центральне новоутворення у дошкільному віці. <i>Література:</i> [1] с. 406-469; [3] с. 140-156; [4] с. 161-183; [5] с. 178-223	2
9	<i>Психологічні особливості молодшого шкільного віку</i> Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність - провідний вид діяльності. Новоутворення молодшого шкільного віку. <i>Література:</i> [1] с. 469-505; [3] с. 156-174; [4] с. 185-236; [5] с. 223-278	2
10	<i>Психологічні особливості підліткового віку</i> Характеристика пубертатної кризи. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність у підлітковому віці. Психологічні проблеми підліткового віку. <i>Література:</i> [1] с. 505-537; [3] с. 175-197; [4] с. 237-284; [5] с. 279-310	2
11	<i>Психологічні особливості підліткового віку</i> Стилі сімейного виховання. Поведінкові реакції підлітка. Криза і новоутворення підліткового віку. <i>Література:</i> [1] с. 521-537; [3] с. 186-197; [4] с. 255-284; [5] с. 302-310	2
12	<i>Психологічні особливості розвитку в юнацькому віці</i> Характеристика періоду. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Особливості розвитку психічних процесів. Новоутворення та характеристика кризи. <i>Література:</i> [1] с. 538-610; [3] с. 198-214; [4] с. 285-322; [5] с. 311-336	2
13	<i>Педагогічна психологія як психологічна дисципліна</i> Загальнонаукова характеристика педагогічної психології. Освіта і освітні системи. Загально-психологічний контекст становлення педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. <i>Література:</i> [2] с. 12-31; [3] с. 216-223.	2
14	<i>Психологія навчання</i> Біхевіористична теорія. Необіхевіоризм. Когнітивні теорії навчальної діяльності. Діяльнісна теорія навчання. Концепція розвитку і навчання Л.С.Виготського Характеристика понять "навчання", "учіння", "научіння". Рівні, види та форми навчання. Характеристика показників розумового розвитку <i>Література:</i> [2] с. 31-149; [3] с. 224-257.	2
15	<i>Психологія виховання</i> Цілі виховання. Теорії виховання. Теорія соціального навчання. Гуманістична теорія про питання навчання і виховання. Погляд гештальтпсихології на навчально-виховний процес. Виховання у шкільному та родинному середовищі. <i>Література:</i> [2] с. 150-282; [3] с. 258-271.	2
16	<i>Психологія професійної діяльності педагога</i> Характеристика педагогічних здібностей за П. Ф. Каптеревим. Характеристика педагогічних здібностей за А. К. Марковою та Н. В. Кузьміною. Характеристика педагогічних здібностей за Л. М. Мітіною і Ф. Н. Гоноболіним. Спрямованість особистості педагога і типи педагогів. <i>Література:</i> [2] с. 282-376; [3] с. 273-294.	2
Разом:		32

Перелік оглядових лекцій для здобувачів заочної форми навчання

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Другий семестр</i>		

1-3	<i>Предмет, завдання і методи вікової психології. Теоретичні концепції вікової психології. Рушійні сили і умови психічного розвитку в онтогенезі</i> Література: [1] с. 5-115; [3] с. 3-74; [4] с. 10-53; [5] с. 7-55	2
4-6	<i>Пренатальний розвиток особистості. Психологічні особливості новонародженості. Психологічні особливості немовлячого віку.</i> Література: [1] с. 300-610; [3] с. 93-214; [4] с. 87-322; [5] с. 69-336	2
7-9	<i>Психологічні особливості розвитку дітей раннього та дошкільного віку Психологічні особливості молодшого шкільного віку. Психологічні особливості підліткового віку. Психологічні особливості юнацького віку.</i> Література: [1] с. 345-469; [3] с. 121-156; [4] с. 133-183; [5] с. 138-223	2
10-13	<i>Педагогічна психологія як психологічна дисципліна. Психологія навчання. Психологія виховання. Психологія професійної діяльності педагога.</i> Література: [1] с. 538-610; [2] с. 31-149; [3] с. 224-257; [4] с. 285-322; [5] с. 311-336:	2
Разом:		8

4.2 Зміст лабораторних/практичних/семінарських занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер заняття	Перелік тем практичних занять	Кількість годин
1	Предмет, завдання і методи вікової психології Література: [1] с. 5-31; [3] с. 3-29; [4] с. 10-15; [5] с. 7-14	2
2	Теоретичні концепції вікової психології Література: [1] с. 35-115; [3] с. 30-74; [4] с. 45-53; [5] с. 40-55	2
3	Рушійні сили і умови психічного розвитку дитини Література: [1] с. 115-299; [3] с. 74-92; [4] с. 55-73	2
4	Пренатальний розвиток особистості Література: [4] с. 74-86; [5] с. 55-69	2
5	Психологічні особливості періоду новонародженості Література: [1] с. 300-345; [3] с. 93-121; [4] с. 87-132; [5] с. 69-137	2
6	Психологічні особливості немовлячого віку. Література: [1] с. 320-345; [3] с. 110-121; [4] с. 105-132; [5] с. 109-137	2
7	Психологічні особливості розвитку дітей раннього віку. Література: [1] с. 345-469; [3] с. 121-156; [4] с. 133-183; [5] с. 138-223	2
8	Психологічні особливості розвитку дітей дошкільного віку. Література: [1] с. 406-469; [3] с. 140-156; [4] с. 161-183; [5] с. 178-223	2
9	Психологічні особливості молодшого школяра Література: [1] с. 469-505; [3] с. 156-174; [4] с. 185-236; [5] с. 223-278	2
10	Психологічні особливості підліткового віку Література: [1] с. 505-537; [3] с. 175-197; [4] с. 237-284; [5] с. 279-310	2
11	Психологічні особливості підліткового віку Представлення виконання ІДЗ (реферат)	2
12	Психологічні особливості юнацького віку Література: [1] с. 538-610; [3] с. 198-214; [4] с. 285-322; [5] с. 311-336	2
13	Педагогічна психологія як наука Література: [2] с. 12-31; [3] с. 216-223	2
14	Психологія навчання Література: [2] с. 31-149; [3] с. 224-257	2
15	Психологія виховання Література: [2] с. 150-282; [3] с. 258-271	2
16	Психологічні особливості професійної діяльності педагога Література: [2] с. 282-376; [3] с. 273-294	2

17	Представлення виконання ІДЗ (реферат)	2
	Разом:	34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	<i>Предмет, завдання і методи вікової психології. Теоретичні концепції вікової психології. Рушійні сили і умови психічного розвитку в онтогенезі.</i> Література: [1] с. 5-115; [3] с. 3-74; [4] с. 10-53; [5] с. 7-55.	2
2	<i>Психологічні особливості періоду дитинства: новонародженість, ранній вік, дошкільний, молодший шкільний, підлітковий, юнацький вік.</i> Література: [1] с. 300-610; [3] с. 93-214; [4] с. 87-322; [5] с. 69-336.	2
3	<i>Педагогічна психологія як наука. Теоретичні концепції навчання та виховання. Психологія навчання. Психологія виховання. Психологічні особливості професійної діяльності педагога.</i> Література: [2] с. 12-376; [3] с. 216-294	2
	Разом:	6

4.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, тестового контролю. Студенти *денної* форми готують реферат з проблемної теми вікової та педагогічної психології. Студенти *заочної* форми здобуття освіти виконують контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка кафедри у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни, варіанти контрольних робіт та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій з Т1. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т1.	4
2	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій з Т2. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т2.	4
3	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т3. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т3.	4
4	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т4. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т4.	4
5	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т5. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т5. 3. Вибір теми ІДЗ (реферат).	4
6	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т6. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т6.	4
7	Підготовка до тестового контролю матеріалу за темами 1-6	8
8	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т7. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т7. 3. Виконання ІДЗ (реферат).	8
9	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т8. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т8. Виконання ІДЗ (реферат).	8
10	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т9. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т9. Виконання ІДЗ (реферат).	8

11	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т10. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т10.	4
12	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т11. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т11.	4
13	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т12. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т12.	4
14	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т13. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т13.	4
15	Підготовка до тестового контролю матеріалу за темами 7-13	4
16	Підготовка до захисту ІДЗ (реферат).	4
17	Підготовка до захисту ІДЗ (реферат)	4
Разом:		84

4.3.1 Орієнтовна тематика індивідуального домашнього завдання (реферату) для самостійної роботи студентів

1. Причини і суть психічного розвитку дитини у зарубіжній психології.
2. Когнітивний підхід до розвитку дитини і його представники.
3. Етологічний підхід до розвитку психіки дитини і його представники.
4. Гуманістичний підхід до розвитку психіки дитини.
5. Рішення проблем дитячої психології в працях А. Запорожця.
6. Психологічні особливості виховання в працях Л. Божович.
7. Співвідношення навчання і психічного розвитку.
8. Активність дитини як умова її психічного розвитку.
9. Дитина і дорослий: спілкування, співробітництво, діалог.
10. Позиція дитини в грі і її роль в розвитку якостей особистості дитини.
11. Підліткова субкультура як засіб соціалізації.
12. Становлення нового типу взаємовідносин підлітка і дорослого.
13. Вивчення мотивів трудової діяльності підлітків.
14. Розвиток творчої уяви підлітків на уроках праці.
15. Вибір професії старшокласниками: можливості і обмеження.
16. Пошук сенсу життя у ранній юності.
17. Самооцінка підлітка і особливості його самовиховання.
18. Типи спілкування підлітка і його позиція в групі ровесників.
19. Проблеми виховання та навчання дітей на сучасному етапі.
20. Психічне здоров'я школярів як результат освіти.
21. Навчання та виховання дітей у неповних сім'ях.
22. Проблеми виховання та навчання обдарованих дітей.
23. Психологічні закономірності навчання і виховання особистості у дошкільному, підлітковому і юнацькому віці.
24. Фактори впливу на дитину: спадковість, особистісні якості, середовище, сім'я, школа.
25. Тактика виховання різностатевих дітей на різних вікових етапах.
26. Стосунки вчителя і класу. Індивідуальний підхід у вихованні. Роль учителя у згуртуванні класу.
27. Психологічні особливості навчання і виховання дітей-індіго.
28. Психологія розвивального навчання.
29. Проектне навчання М. Монтесорі.
30. Теорія поетапного формування розумових дій. Навчання на основі теорії Л. Занкова.
31. Розвивальне навчання за системою В. Давидова – Д. Ельконіна.
32. Інтернет-залежність та способи профілактики та корекції.
33. Прояви жорстокості серед школярів та її психологічні наслідки.
34. Суїциди серед дітей і підлітків.
35. Психологічний вплив (допомога) батьків на дитину, що знаходиться у депресивному стані.
36. Конфлікти батьків і дітей на різних етапах розвитку, їх причини та способи вирішення.
37. Насильство над дітьми, його види та інші ситуації, пов'язані із неправильним вихованням дитини.
38. Патологія (наявність психологічних та фізіологічних вад здоров'я) батьків і її вплив на розвиток дітей.
39. Навчання та виховання дітей без насильства.
40. Крадіжки і брехня як поширені явища у поведінці дітей різного (дошкільний, молодший шкільний, підлітковий, юнацький) віку, їх причини та способи корекції.
41. Навчання та виховання ліворуких дітей.

42. Навчання та виховання гіперактивних дітей.

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

5. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні інтерактивних, ігрових та мультимедійних технологій навчання у традиційних та інноваційних формах*, зокрема: проблемні лекції, лекції-візуалізації, інтерактивні лекції; практичні заняття з використанням дискусій, методу аналізу та діагностики ситуаційних задач; ділових (рольових) ігор; ділових (рольових) ігор тощо; самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальне домашнє завдання (реферат)). Використання інформаційно-комунікаційних та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

Примітка: *у процесі вивчення освітнього компонента передбачається можливість проведення гостьових і/або виїзних занять, спрямованих на розширення теоретичних знань і формування практичних навичок у реальних умовах професійної діяльності.

1. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою та графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем;
- тестовий контроль для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем;
- перевірка виконаного індивідуального домашнього завдання (реферату) для самостійної роботи, що сприяє набуттю теоретичних знань і практичних навичок.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і **підсумкового** контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені Робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи та захистом на останньому занятті.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені Робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://courses.prometheus.org.ua>, <https://www.coursera.org>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених Робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8.Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти:

Аудиторна робота						Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Другий семестр										
Практичне заняття (мінімум –6 контрольних точок)						Тестовий контроль		ІДЗ** Реферат	Іспит	
T*1-2	T3-4	T5-6	T7-8	T9-10	T11-13	1-6	T7-13			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	6-10	24-40	60-100***
18-30						12-20		6-10	24-40	

Примітка: * Т – тема навчальної дисципліни; **ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання;

***За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота					Семестровий контроль	Разом	
Другий семестр										Сума балів
Практичні заняття			Контрольна робота			Тестовий контроль		Іспит		
1	2	3	Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3	T1-6	T7-13			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	30-50	60-100	
9-15			9-15			12-20		30-50		

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтовувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій
Відмінно (високий) 5	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Добре (середній) 4	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній) 3	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній) 2	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з трьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 10 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0-5	6	7	8	9	10
Відсоток правильних відповідей	0-59	60	70	80	90	100
Кількість отриманих балів	0	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 10 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання самостійної роботи (реферату)

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Максимальний (високий) бал (відмінно) 10	здійснено критичний огляд визначень різними авторами, наведених в різних джерелах; матеріал роботи добре структурований, логічно викладений; роботу оформлено з дотриманням встановлених правил; здобувач демонструє здатність робити у рефераті логічні висновки та узагальнення; проявляє здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання.
Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре) 8	здійснено аналіз основних аспектів проблеми; використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми; матеріал реферату/письмового повідомлення загалом структурований, логічно викладений; оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам; здобувач послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно викладає матеріал; демонструє здатність робити логічні висновки та узагальнення; але не в повній мірі може аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; недостатньо використовує фактичні та статистичні дані.
Мінімальний (достатній) бал (задовільно) 6	здійснено поверхневий аналіз основних аспектів проблеми; використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему; реферат/письмове повідомлення містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність здобувача зрозуміти її зміст; робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є суттєві недоліки.

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань — теоретичного, практичного та індивідуального. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально 5 балів, загальна максимальна сума балів становить 15.

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Індивідуальне	3	4	5
Всього балів	9	-	15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (6 балів) та максимального (10 балів), знаходиться в межах 7-9 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця - Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання
Відмінно (високий) 5	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні

	допущено дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній) 4	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній) 3	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
Незадовільно (недостатній) 2	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24	32	40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6-8	10 -12	15
Теоретичне питання № 2	6-8	10-12	15
Практичне завдання	8-14	14-17	20
Разом:	30	34	50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Історичний аналіз поняття "дитинство".
2. Предмет і завдання вікової психології.
3. Міжпредметні зв'язки вікової психології.
4. Методи дослідження психічного розвитку дитини.
5. Стратегії дослідження психічного розвитку дитини.
6. Спостереження як метод дослідження у дитячій психології. Його переваги і недоліки.
7. Експеримент. Теоретична і практична ціль експерименту.
8. Категорії віку і розвитку у віковій психології.
9. Етологічна теорія розвитку, її характеристика.
10. Теорія рекапітуляції, її характеристика.
11. Теорія конвергенції двох факторів, її характеристика.
12. Біхевіористичний погляд на розвиток.
13. Психоаналітична теорія дитячого розвитку З. Фрейда.
14. Теорія розвитку особистості Е. Еріксона.
15. Генетична теорія розвитку Ж. Піаже.
16. Культурно-історична концепція Л. С. Виготського.
17. Охарактеризуйте теорію морального розвитку за Л. Колбергом.
18. Поняття провідної діяльності, механізми її зміни.
19. Значення соціальної ситуації в психічному розвитку дитини.
20. Характеристика кризових періодів у розвитку.
21. Роль спілкування у психічному розвитку дитини. Форми спілкування за Л. І. Лісіною.
22. Проблема періодизації психічного розвитку в онтогенезі.
23. Охарактеризуйте основні особливості періодизації психічного розвитку за Д. Б. Ельконіним.
24. Значення і психологічні умови пренатального розвитку дитини.
25. Психологічні фактори сприятливого розвитку плоду.
30. Загальна характеристика немовлячого віку.
31. Період новонародженості. Криза новонародженості.
32. Охарактеризуйте комплекс поживлення. Його значення для психічного розвитку.
33. Охарактеризуйте особливості провідної діяльності в немовлячому віці.
34. Перше півріччя життя дитини.
35. Друге півріччя життя дитини. Криза 1 року.
36. Вікові новоутворення 1-го року.
37. Загальна характеристика раннього віку: ССР, ПД, НУ.
38. Розвиток спільної діяльності у ранньому дитинстві.
39. Характеристика ситуативно-ділового спілкування дитини з дорослими у ранньому дитинстві.
40. Охарактеризуйте основні умови засвоєння знарядійних дій?
41. Характеристика розвитку сприймання в ранньому дитинстві.

42. Охарактеризуйте форми мислення характерні для дитини раннього віку?
43. Розвиток мовлення у ранньому дитинстві.
44. Охарактеризуйте причини можливих відставань в мовленнєвому розвитку дітей?
45. Охарактеризуйте гру дитини у ранньому дитинстві і її роль у дитячому розвитку.
46. Які етапи і умови формування ігрових заміщень? В чому суть ігрових заміщень дитини?
47. Чим відрізняється гра дітей другого і третього років життя?
48. Охарактеризуйте основні симптоми кризи трьох років.
49. Охарактеризуйте особливості розвитку психічних пізнавальних процесів
50. Охарактеризуйте основні симптоми кризи трьох років.
51. Які новоутворення виникають у ранньому дитинстві?
52. Дайте характеристику особливостям соціальної ситуації розвитку у дошкільному періоді.
53. Визначте роль і значення сюжетно-рольової гри для розвитку дошкільника.
54. Дайте характеристику продуктивним видам діяльності?
55. Охарактеризуйте головні психічні новоутворення дошкільника.
56. В чому полягає суть і прояв егоцентризму дитини?
57. Охарактеризуйте егоцентричне мовлення і вкажіть чим воно відрізняється від звичайного, комунікативного мовлення? Наведіть приклади.
58. Охарактеризуйте форми мислення характерні для дитини дошкільника?
59. Охарактеризуйте розвиток уяви дошкільника. Основні функції уяви і етапи їх розвитку в дошкільному дитинстві?
60. Дайте характеристику позаситуативним формам спілкування дошкільника з дорослими.
61. Охарактеризуйте особистісні механізми поведінки і їх прояв.
62. В чому полягає якісна своєрідність в розвитку волі і довільності в онтогенезі?
63. Дайте характеристику формування етичних інстанцій в дошкільному віці?
64. Охарактеризуйте етапи становлення соціальних і моральних почуттів в дошкільному віці.
65. Охарактеризуйте симптоматику кризи семи років і її психологічна природа?
66. Дайте характеристику поняттям освіта та освітні системи.
67. Охарактеризуйте педагогічну психологію як міждисциплінарну галузь наукового знання.
68. Дайте загальнонаукову характеристику педагогічної психології.
69. Охарактеризуйте предмет і завдання педагогічної психології.
70. Дайте характеристику методам педагогічної психології.
71. Охарактеризуйте проблеми педагогічної психології.
72. Охарактеризуйте історичні етапи розвитку педагогічної психології.
73. Охарактеризуйте психологію навчання і виховання як розділи педагогічної психології.
74. Охарактеризуйте навчання як суспільно-історичне явище і як психолого-педагогічний процес.
75. Дайте характеристику теоріям навчальної діяльності.
76. Дайте характеристику показникам розумового розвитку.
77. Охарактеризуйте зовнішню структуру навчальної діяльності.
78. Охарактеризуйте співвідношення навчання і розвитку.
79. Дайте характеристику мотиву, мотивації в навчальному процесі.
80. Охарактеризуйте типи мотивації навчальної діяльності.
81. Охарактеризуйте процес формування мотивації в навчальній діяльності.
82. Охарактеризуйте процес формування наукових понять у учнів.
83. Дайте характеристику психологічним компонентам засвоєння знань.
84. Охарактеризуйте види співробітництва в навчальній діяльності.
85. Охарактеризуйте процес формування навчальних навичок і умінь.
86. Визначте і охарактеризуйте труднощі, що виникають у дітей на уроках.
87. Охарактеризуйте специфіку роботи з обдарованими дітьми у школі.
88. Дайте характеристику віковим особливостям засвоєння знань.
89. Охарактеризуйте процес виховання, його цілі.
90. Охарактеризуйте принципи і закономірності виховання.
91. Охарактеризуйте методи і засоби виховання.
92. Дайте характеристику психологічним механізмам виховання.
93. Охарактеризуйте умови при яких формування особистості буде найбільш успішним.
94. Охарактеризуйте спілкування і виховання у педагогічній взаємодії.
95. Колектив і виховання особистості.
96. Охарактеризуйте основні концепції і моделі виховання в родині.
97. Охарактеризуйте типи сімейного виховання.
98. Дайте характеристику структурі педагогічної діяльності.
99. Охарактеризуйте професію педагога і педагогічні здібності.
100. Охарактеризуйте спрямованість особистості педагога і типи педагогів.
101. Дайте характеристику мотивації і продуктивності педагогічної діяльності.
102. Дайте характеристику професійній Я-концепції вчителя.
103. Дайте характеристику педагогічній соціальній перцепції.

10. Навчально-методичне забезпечення

1. Курс «Вікова та педагогічна психологія». URL: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=1123>
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни URL: <https://msn.khmnmu.edu.ua/pluginfile.php/783684>

11.Рекомендована література

Основна:

1. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. Київ, 2020. 350 с.
2. Олійник І. С. Вікова психологія: навчальний посібник. Львів, 2021. 290 с.
3. Соловійова Н. В. Основи педагогічної психології: навч. посіб. Харків, 2022. 310 с.
4. Громадська Т. М. Вікова психологія: теорія та практика. Ода, 2023. 275 с.
5. Мельник О. А. Педагогічна психологія: сучасні підходи. Київ, 2024. 400 с.

Додаткова:

1. Берегова Н. П. Вплив сімейного виховання на формування особистості дитини. Львів, 2021. С. 10–18.
2. Берегова Н. П. Експериментальне дослідження самооцінки дітей старшого дошкільного віку Запоріжжя, 2021. С. 32–43.
3. Берегова Н. П. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій особистості юнацького віку. Київ, 2022. С. 54–59.
4. Берегова Н. П. Психологічні особливості формування адиктивної поведінки у юнацької молоді. Хмельницький, 2023. С. 117–134.
5. Берегова Н. П. Теоретичний аналіз впливу тривожності на самооцінку в юнаків. Хмельницький, 2024. С. 230–238.
6. Берегова Н. П., Подлюк Я. Прояви негативних психічних станів у юнацькому віці: причини, особливості та шляхи подолання. Хмельницький, 2025. С. 115-122.
7. Берегова Н. П., Шеремет А. Девіантна поведінка у підлітків: причини, прояви, шляхи профілактики та корекції. Хмельницький, 2025. С. 127-136.
8. Берегова Н. П., Шеїн О. Групова згуртованість як чинник підтримки студентів у кризовий період переходу від підліткового до юнацького віку. Київ, 2025. С. 1098 – 1110.
9. Романюк Л. В. Ціннісні орієнтації: сутність, структура і психологічні механізми розвитку. Кам'янець-Подільський, 2004. 188 с.
10. Заброцький М. М. Педагогічна психологія: курс лекцій. Київ, 2000. 100 с.
11. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія: практикум: навч. посіб. Київ: Каравела, 2009. 338 с.
12. Настільна книга шкільного психолога / авт.-уклад. О. Є. Марінушкіна. Харків: Ранок, 2010. 288 с.
13. Партико Т. Б. Програма лекційних та практичних занять з дисципліни «Вікова психологія» для студентів спеціальності «Психологія» заочної форми навчання. Львів: ЛНУ, 2004. 23 с.
14. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор, 2011. 468 с.
15. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. Харків: Прапор, 2009. 672 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=1123>
2. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/pluginfile.php/783684>

13.Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.